Smanjenje šteta: Zdravlje kroz život / Sigurna zona

Provoditelj: HUHIV
Godina provedbe: 2025

Kratki opis programa
Program je usmjeren na poboljšanje zdravstvenih i socijalnih ishoda osoba u povećanom riziku od posljedica rizičnih ponašanja i narušene kvalitete života (droge, ovisnosti, zarazne bolesti). Kroz interdisciplinarni pristup nadograđuje zdravstveni i socijalni sustav pružanjem savjetovanja, testiranja, smanjenja šteta te povezivanja korisnika sa sustavom skrbi i dostupnim oblicima podrške u zajednici.

Sažetak programa
Program predstavlja sveobuhvatan i strateški utemeljen javnozdravstveni odgovor na izazove povezane s uporabom droga, ovisnostima i zaraznim bolestima u Republici Hrvatskoj. Program se provodi kao dopuna i nadogradnja postojećeg zdravstvenog i socijalnog sustava kroz strukturiranu suradnju s javnozdravstvenim i zdravstvenim institucijama, s ciljem poboljšanja dostupnosti, učinkovitosti i pravovremenosti skrbi za osobe u povećanom riziku. Utemeljen na načelima smanjenja šteta, program osigurava besplatan, anoniman, povjerljiv, neosuđujući i neprisilni pristup uslugama, bez uvjetovanja apstinencije, prilagođen stvarnim potrebama korisnika. Aktivnosti uključuju savjetovanje, testiranje, informiranje, smanjenje zdravstvenih i socijalnih šteta te aktivno povezivanje korisnika sa zdravstvenom i institucionalnom skrbi. Provedba se odvija kroz savjetovališne kapacitete udruge HUHIV, outreach aktivnosti u zajednici, kampanje, javna događanja, edukativne i inovativne pristupe podršci, uz sustavno praćenje, evaluaciju učinaka i doprinos jačanju javnozdravstvene svijesti i smanjenju stigme.

1. Županije provedbe
Bjelovarsko-bilogorska, Brodsko-posavska, Dubrovačko-neretvanska, Istarska, Karlovačka, Koprivničko-križevačka, Krapinsko-zagorska, Ličko-senjska, Međimurska, Osječko-baranjska, Požeško-slavonska, Primorsko-goranska, Sisačko-moslavačka, Splitsko-dalmatinska, Varaždinska, Virovitičko-podravska, Vukovarsko-srijemska, Zadarska, Zagrebačka, Šibensko-kninska, Grad Zagreb

2. Ciljevi programa
Opći: Poboljšati zdravlje i kvalitetu života ranjivih skupina u zajednici kroz dostupne, stručne i integrirane oblike pomoći utemeljene na mjerama smanjenja šteta, uz istodobnu izgradnju i jačanje mreže suradnje na lokalnoj i nacionalnoj razini radi prevencije rizičnih ponašanja, ranog otkrivanja i smanjenja pojavnosti zaraznih bolesti i ovisnosti.
Specifični: Omogućiti dostupan pristup savjetovanju, psihosocijalnoj podršci i probirnom testiranju na HIV, hepatitis C i druge SPI te povezati korisnike s relevantnim zdravstvenim i institucionalnim uslugama.
Povećati informiranost i motivaciju osoba s rizičnim ponašanjima, mladih i opće populacije za smanjenje štetnih ponašanja i očuvanje zdravlja.
Smanjiti stigmu i diskriminaciju povezanu s ovisnostima i zaraznim bolestima kroz javnozdravstvenu edukaciju i senzibilizaciju zajednice.
Ojačati socijalnu uključenost ranjivih skupina te kapacitete organizacija i stručnjaka u zajednici za provedbu učinkovitih izvaninstitucionalnih usluga.

3. Ciljana skupina
Intravenozni korisnici droga, Neintravenozni korisnici droga

4. Koje od navedenih aktivnosti smanjenja šteta provodi udruga
Dijeljenje kondoma, Distrubuiranje materijala, Savjetovanje, Drugo

5. Broj podijeljenog materijala
Broj kondoma: 5000
Broj igala:
Broj štrcaljki:
Broj primjeraka edukativnog materijala: 10000

6. Broj prikupljenog materijala
Broj igala:
Broj štrcaljki:

7. Lokacije na kojima se vrši zamjena materijala
Mjesta na koja izlaze vanjski radnici, "Drop-in" centar

8. Gradovi/mjesta na kojim se vrši zamjena materijala te broj lokacija u pojedinom gradu/mjestu
Mjesta na koje izlaze vanjski radnici: Aktivnosti se provode izvan prostora udruge kroz outreach rad u zajednici, na mjestima okupljanja ranjivih i rizičnih skupina (teren, događanja, kampanje, edukacije, testiranja), u suradnji s partnerskim institucijama i organizacijama u lokalnoj zajednici.
Drop-in centar: Zagreb (2)

9. Način prikupljanja podataka o korisnicima programa smanjenja šteta
Podaci o korisnicima programa prikupljaju se putem posebno razvijene digitalne aplikacije koja omogućuje strukturirano evidentiranje podataka o savjetovanju, testiranju, bihevioralnim i epidemiološkim obilježjima te upućivanju i praćenju korisnika. Prikupljanje podataka provodi se tijekom predsavjetovanja, procjene rizika, testiranja i davanja preporuka za zaštitu zdravlja. Sustav omogućuje kontinuirano praćenje rezultata, evaluaciju kvalitete pruženih usluga i izvještavanje, uz prilagodbu usluga stvarnim potrebama korisnika.

10. Broj osoba u programu smanjenja šteta
Korisnici: 4816
Stari korisnici:
Novopridošli korisnici:

11. Broj osoba po spolu u programu smanjenja šteta
Korisnici muškog spola:
Korisnici ženskog spola:
Novopridošli korisnici muškog spola:
Novopridošli korisnici ženskog spola:

12. Broj ovisnika o drogama u programu smanjenja šteta koje su zaražene zaraznim bolestima
S hepatitisom B:
S hepatitisom C: 21
S HIV-om: 6

13. Evaluacija programa
Evaluacija procesa: Da
Metoda evaluacije procesa: Praćenje i vrednovanje provedbe programa provodilo se interno, u suradnji sa stručnim suradnicima i u suradnji s HZJZ-om, u skladu s važećim smjernicama prevencije zlouporabe droga i programa smanjenja šteta. Tijekom provedbe sustavno su se prikupljali i analizirali podaci o savjetovanjima i testiranjima, njihovim rezultatima, bihevioralnim i epidemiološkim obilježjima korisnika te provedenim aktivnostima prema identificiranim potrebama. Podaci su kontinuirano korišteni za praćenje kvalitete pruženih usluga i unapređenje

digitalnog sustava za prikupljanje i obradu podataka. Dodatno su se prikupljali i analizirali podaci o provedenim javnozdravstvenim kampanjama, uključujući doseg, upite korisnika, broj savjetovanja, testiranja i edukativnih aktivnosti, s ciljem procjene učinkovitosti i prilagodbe daljnjih aktivnosti programa.
Evaluacija učinka: Da
Metoda evaluacije učinka: Evaluacija učinka programa provodila se kontinuirano tijekom provedbe te kroz završno izvješće, s ciljem procjene ostvarenja programskih ciljeva. Pratilo se zadovoljstvo korisnika i sudionika aktivnosti kroz neposredan kontakt tijekom javnozdravstvenih kampanja, savjetovanja, rad s korisnicima i volonterima, INFO telefon, zaprimljene upite i povratne informacije. Dodatno se analizirala zainteresiranost i uključenost rizičnih skupina i suradničkih organizacija kroz sudjelovanje u edukacijama i drugim aktivnostima, kao i prikupljanje prijedloga za unapređenje programa u skladu s potrebama korisnika i zajednice.
Najvažniji rezultati evaluacije: Najvažniji rezultati evaluacije programa pokazuju visoku razinu dosega, uključenosti korisnika i učinkovitosti provedenih aktivnosti.

Tijekom izvještajnog razdoblja provedene su tri javnozdravstvene kampanje povodom Svjetskog dana AIDS-a, Svjetskog dana hepatitisa i Svjetskog dana spolnog zdravlja. Kroz kampanje i prateće komunikacijske aktivnosti ostvaren je ukupan medijski doseg veći od 2.000.000, uključujući 51 medijsku objavu (televizija, radio, web portali i tiskani mediji), kroz PR članke, intervjue i gostovanja.

Programskim aktivnostima izravno je obuhvaćeno više od 190 građana kroz grupne edukacije i e-tečajeve (ukupno 8 edukacija), te više od 130 građana kroz organizirana javna događanja (3 događanja). Dodatni doseg ostvaren je putem društvenih mreža (Facebook, Instagram, TikTok i YouTube) s više od 280.000 dosega, kao i putem online platformi i digitalnih alata, uključujući web platforme i mobilne aplikacije, s dosegom većim od 1.200.000 korisnika.

U sklopu programa distribuirano je više od 10.000 edukativnih i informativnih materijala vezanih uz prevenciju, edukaciju i podršku, kao i više od 5.000 kondoma. Pruženo je preko 2.800 savjetovanja i psihosocijalnih podrški, uključujući online, uživo i telefonske oblike rada.

Tijekom provedbe programa testirano je više od 1.700 korisnika, pri čemu je otkriveno 126 novodijagnosticiranih infekcija, a svi korisnici s pozitivnim nalazima uspješno su povezani sa sustavom zdravstvene skrbi i liječenja.

Evaluacija zadovoljstva korisnika pokazala je iznimno visoku razinu zadovoljstva pruženim uslugama, veću od 98%, što potvrđuje kvalitetu, dostupnost i prihvaćenost programa među ciljanim skupinama.

14. Evaluatori
Unutarnji i vanjski

15. Dodatne napomene
Evaluacija se vrši polugodišnje i godišnje od strane djelatnika udruge u suradnji sa vanjskim stručnim suradnicima.

16. Ukupni proračun programa za jednu godinu provođenja (HRK)
80000

17. Izvori financiranja
Vlastita sredstva (HRK):
Gradsko financiranje (HRK):
Županijsko financiranje (HRK):
Nacionalno financiranje (HRK): 80000
Drugi izvori (HRK):